PLATFORM OVERIJSSEL

Ons kenmerk
27012024

Uw kenmerk

AANGETEKEND
Gemeente Zwolle
t.a.v. de griffier en leden van de gemeenteraad
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum: 10 februari 2024

Onderwerp:
- verzoek om financieel forensisch onderzoek door lokale rekenkamers van de partners van de Omgevingsdienst IJsselland
- vragen over de Omgevingsdienst IJsselland

Geachte heer, mevrouw,

I. inleiding
Bij herhaling komt de Omgevingsdienst IJsselland (hierna: OD IJsselland) de afgelopen maanden negatief in het nieuws. Er blijkt al maanden dat er vele problemen op financieel en organisatorisch vlak bij de OD IJsselland zijn. Er zijn ook grote intergriteitsproblemen bij de OD IJsselland. Door middel van deze brief willen wij als Platform Overijssel[1] onze zorgen uitspreken over de OD IJsselland.

Wij verzoeken u om aan ons aan te geven of de OD IJsselland nog wel in staat is om naar behoren haar milieutaken voor de Overijsselse gemeenten, provincie Overijssel, het milieu, inwoners, bedrijven en instelling uit te voeren. Tevens verzoeken wij u om aan ons inzichtelijk te maken of de OD IJsselland haar personele bezetting en financiën op orde heeft. Kunt u aangeven of er verbeteringsmaatregelen over de afgelopen maanden bij de OD IJsselland zijn uitgevoerd en zijn hier rapportages van. Wij verzoeken u informatie hierover binnen 2 maanden na 10 februari 2024 op uw website te zetten.

II. Signalen
Ons hebben ook de onderstaande signalen bereikt.

a. Autoriteit Financiële Markten
Aan u is een kopie van een brief met datum 20 november 2022 (nummer: 20112022-2) (**productie 1**) gestuurd met een afschrift melding over Brouwers Accountants & Adviseurs B.V. Zwolle bij de Autoriteit Financiële Markten.

b. Huis voor Klokkenluiders te Den Haag (Hvk/Huis)
Op 21 december 2023 heeft het Huis voor Klokkenluiders te Haag heeft een maandenlang onderzoek bij de OD IJsselland afgerond. In december 2023 heeft zijn haar eindrapport met persbericht gepubliceerd[2] (**productie 2**).

Door het Huis voor Klokkenluiders werd vastgesteld dat in de periode van 2020 tot en met 2022 bij de OD IJsselland sprake was van een misstand in de zin van de wet HvK:

"De misstand bestond uit de schending van wettelijke voorschriften en het (mede daardoor) laten ontstaan van gevaar voor het functioneren van de openbare dienst. Het maatschappelijk belang was in het geding vanwege een patroon van onzorgvuldige omgang van de Omgevingsdienst met wet- en regelgeving en interne regels." (blz. 36, onderzoeksrapport van het HvK d.d. 21 december 2023).

Het Huis stel vast dat er bij de OD IJsselland sprake is van:
- Strijd met eigen inkoopbeleid;
- Strijd met de aanbestedingswet 2012;
- Belangenverstrengeling

Op integriteits- en geheimhoudingsregelingen (ook nadat het Huis de OD IJsselland heeft gewezen op het ontbreken van de integriteitsverklaringen) komt de OD IJsselland hier niet op terug. Uiteindelijk worden ongedateerde verklaringen overlegd.

Het Huis concludeert:

"Hetgeen is komen vast te staan en de wijze waarop gevolg is gegeven aan diverse signalen getuigt de rol die het hoofd bedrijfsbureau en de concerncontroller bij bijvoorbeeld hun eigen contractverlenging alsook bij de afstemming met de accountant over gerezen vragen van een gebrek aan een integriteitsbewustzijn binnen de Omgevingsdienst" (blz. 36, onderzoeksrapport van het HvK d.d. 21 december 2023).

---

[1] Platform Overijssel vertegenwoordigd de belangen van de inwoners, bedrijven en instellingen binnen de Provincie Overijssel

[2] https://www.huisvoorklokkenluiders.nl/onderzoek-door-het-huis/onderzoeksrapporten en https://www.huisvoorklokkenluiders.nl/onderzoek-door-het-huis/documenten/rapporten/2023/12/21/onderzoeksrapport-misstandonderzoek-naar-integriteit-en-inhuur-bij-een-omgevingsdienst

INTERVIEWS
In het eindrapport van december 2023 van het Huis voor Klokkenluiders zijn de volgende (voormalige) medewerkers van de OD IJsselland als getuigen onder ede geïnterviewd:

-
-
-
-

In het rapport geeft het Huis voor Klokkenluiders aan dat de Autoriteit Financiële Marken heeft geconcludeerd dat de OD IJsselland een financieel accountant had moeten aanstellen.

c. Arbeidsinspectie
De arbeidsinspectie heeft de OD IJsselland in haar brief van 14 augustus 2023 (**productie 3**) gewaarschuwd en heeft aan de OD IJsselland aangegeven dat zij ervoor moet zorgen dat de werkomgeving veilig is. Ook hieruit blijkt dat er misstanden bij de OD IJsselland aanwezig zijn.

d. Openbaar Ministerie
Wij stellen vast dat die zich schuldig hebben gemaakt aan integriteitsschedingen, overtreding van de aanbestedingsregels en zijn als zodanig verantwoordelijk van (netwerk-) corruptie binnen en buiten de OD IJsselland. Tegen hun is aangifte gedaan bij het Openbaar Ministerie arrondissement Arnhem wegens het plegen van strafbare feiten. Het strafproces stond even on hold maar gaat op korte termijn weer opgestart worden.

III. Wat wordt door ons aan u verzocht

a. Lokale rekenkamers[4] partners Omgevingsdienst IJsselland
Belastingbetalers van Nederland willen allemaal dat hun belastinggeld goed wordt besteed. Bij ons speelt de vraag hoe u grip kan houden op de financiële, organisatorische, personele en bestuurlijke risico's bij de OD IJsselland en de door u aan haar toevertrouwde taken die door u op afstand zijn gezet bij de bij de OD IJsselland.

Wij verzoeken u hierbij om bij de eerstvolgende gemeenteraadsvergadering maar in ieder geval voor 10 maar 2024 te besluiten om een verzoek bij uw lokale rekenkamer in te dienen en aan haar te verzoeken om met een onafhankelijk registeraccountant een financieel forensisch onderzoek te starten bij de OD IJsselland naar onder meer de boeken en jaarrekeningen over de jaren 2018 tot en met 2023. Zie ook brief met datum 3 november 2022 (nummer: 20112022-2) (**productie 1**).

Een voorbeeld hoe een financieel forensisch onderzoek bij de OD IJsselland kan worden uitgevoerd vindt u in het rapport van het Huis voor Klokkenluider *"Onderzoeksrapport: Financieel medewerker vier keer benadeeld na melding misstand met maatschappelijk* belang"[5].

De reden van ons verzoek aan u komt voort uit het de zorgwekkende uitkomsten van het onderzoek dat het Huis voor Klokkenluiders te Den Haag heeft uitgevoerd en u kunt teruglezen in haar eindrapport van december 2023. Ook in de regionale pers de Stentor en RTV-Oost zijn de afgelopen maanden verontrustende berichten over de OD IJsselland kenbaar gemaakt. Dit rapport en krantenberichten biedt voldoende aanknopingspunten voor een redelijk vermoeden dat er (financiële) misstanden zijn in de boekhouding en jaarrekeningen over de jaren 2018 tot en met 2023 bij de OD IJsselland. Het gaat om de spenderen van de door ons aan u betaalde belastinggelden. Deze worden naar onze mening op dit moment niet op de juiste manier besteed.

b. Lokale enquêterecht
U heeft de taak om het dagelijks bestuur te weten het college van burgemeester en wethouderes te controleren. Naar onze mening laat het college van burgemeester en wethouders ernstige steken vallen in de uitoefening van hun taken. Wij verzoeken u om van uw lokale enquêterecht [6] gebruik te maken in het dossier OD IJsselland en hier voor 10 maart 2024 te besluiten om van dit enquêterecht gebruik te maken en de voortgang hierover elke maand vanaf 10 maart 2023 op uw website te zetten.

c. Zittende teammanagers vanaf 2018 - heden bij de OD IJsselland
Bij de OD IJsselland zijn op dit moment nog een aantal teammanagers werkzaam die sinds de oprichting van OD IJsselland in 2018 in dienst traden. Het gaat om de volgende teammanagers:

-
-

[3] https://blinq-bemiddeling.nl

[4] https://www.lelystad.nl/Docs/Rekenkamer/Handreiking_lokale_rekenkamer.pdf

[5] https://www.huisvoorklokkenluiders.nl/onderzoek-door-het-huis/documenten/rapporten/2023/09/21/onderzoeksrapport-financieel-medewerker-vier-keer-benadeeld-na-melding-misstand-met-maatschappelijk-belang

[6] https://www.politiekeambtsdragers.nl/actueel/nieuws/2023/3/30/lokale-enqueterecht-wordt-nog-te-weinig-proportioneel-gebruikt

Wij verzoeken u om een onderzoek naar hun in te stellen naar hun rol in alle misstanden die bij de OD IJsselland inmiddels aan het licht zijn gekomen en wellicht nog aan het licht zullen gaan komen. Ook verzoeken wij een onderzoek in te stellen naar de rol van de voorzitter van het Dagelijks en Algemeen bestuur van de OD IJsselland de heer M.W. Offinga in de voornoemde misstanden bij de OD IJsselland.

Heeft zich over de afgelopen jaren zich op juiste manier van zijn taken gekweten. Dit klemt te meer om het volgende. Op dinsdag 5 juli 2022 werd in de Stentor een krantenbericht geplaats over misstanden bij de OD IJsselland. Op woensdag 5 juli 2022 werd onder leiding van van het Algemeen bestuur OD IJsselland de "jaarrekening 2021 en de bestemming van het rekeningresultaat 2021 " van de OD IJsselland over het jaar 2022 goedgekeurd[7] ondanks het voornoemde krantenbericht in de Stentor op 6 juli 2022 met de titel: *"onrust, angst en van gesjoemel met regels en geld"*.[8]

wist of kon weten dat er iets niets juist was met de jaarrekening 2022 bij de OD IJsselland maar keurt deze wel goed althans het Algemeen bestuur OD IJsselland onder zijn voorzitterschap. Zelfs de GL, D66 en PvdA hebben op 7 juli 2022 nog raadsvragen gesteld (**productie 4**). Heeft het Algemeen bestuur en wel integer gehandeld.

d. Vragen
Wij verzoeken u om de onderstaande vragen te beantwoorden en deze op uw website te zetten:

- vraag 1. Is Gedeputeerde Staten en leden van Provinciale Staten op de hoogte van deze signalen?
- vraag 2. Welke stappen zijn er door u gezet nadat u bekend met geraakt van deze situatie?
- vraag 3. Welke stappen gaat u nog zetten?
- vraag 4. Is er al voortgang bereikt bij andere gemeenten tav onze zorgen mbt de begroting van de Omgevingsdienst?
- vraag 5. Wat betekent dit voor de besluitvorming mbt de Omgevingsdienst?
- vraag 6. Op welke wijze wordt u betrokken bij de verdere ontwikkelingen bij de Omgevingsdienst?
- vraag 7. Wat betekent dit voor uw opstelling ten aanzien van andere verbonden partijen?

IV. Juridische stappen

a. Melding integriteitsschending
Er is eerder bij brief van 3 november 2022 (**productie 1**) bij u aan de bel getrokken inzake een redelijk vermoeden van misstanden bij de OD IJsselland en is aan u door melders verzocht om een onderzoek in te stellen. Tot op heden heeft u geen actie ondernomen. Wanneer wij binnen termijn van twee maanden na 10 februari 2024 geen actie van u vernemen, dan zullen wij overgaan tot het doen van een melding intergriteitsschendigen op grond van Gedragscode integriteit volksvertegenwoordigers in gemeenten [9] over de leden van de gemeenteraad bij de commissaris van de Koning.

U wist of kon weten van de misstanden bij de OD IJsselland maar acteert niet, blijft stilzitten en kijkt weg. Dat maakt u medeverantwoordelijk en medeplichtig aan intergriteitsschedning bij de OD IJsselland.

b. Aangifte Openbaar Ministerie
In voorkomend geval de leden van de gemeenteraad besluiten om geen verzoek bij hun lokale rekenkamer in te dienen, geen gebruik van hun lokale enquêterecht gaan maken, dan moet worden vastgesteld zij wegkijken en de belastinggelden van de inwoners, bedrijven en instellingen in de provincie Overijssel bewust en opzettelijk voor de komende jaren op een onjuiste manier blijft uitgeven. Dit kan niet zonder gevolgen blijven en hiertegen zullen wij juridische stappen gaan ondernemen, waaronder het doen van aangifte bij het Openbaar Ministere wegens medeplichtigheid aan strafbare feiten[10], zoals ambtelijk corruptie[11].

U wist of kon weten van de misstanden bij de OD IJsselland maar acteert niet, blijft stilzitten en kijkt weg. Dat maakt u medeverantwoordelijk en medeplichtig aan strafbare feiten bij de OD IJsselland.

c. Melding redelijk vermoeden van misstaand Huis voor Klokkenluiders te Den Haag
Wanneer u **geen** financieel forensisch onderzoek laat starten door een onafhankelijk registeraccountant inzake malversaties in de boeken en jaarrekeningen over de jaren 2018 – 2023 bij de Omgevingsdienst IJsselland te Zwolle dan zullen wij een melding van een redelijk vermoeden van (financiële) misstanden en schending van Unierrecht bij het Huis voor Klokkenluider te Den Haag indienen.

V. Communicatie
Wij verzoeken u om in dit dossier met ons te communiceren door publicatie op uw website. Indien wij meer informatie nodig hebben dienen wij een verzoek Wet open overheid bij u in of treden op een andere manier met u in contact

VI. Partners OD IJsselland
Een vergelijkbare brief als deze is ook gestuurd naar de andere partners van de OD IJsselland te weten aan de raadsleden van de gemeente Dalfsen, gemeente Deventer, gemeente Hardenberg, gemeente Kampen, gemeente Ommen, gemeente Steenwijkerland, gemeente Zwartwaterland, gemeente Zwolle, gemeente Olst-Wijhe, gemeente Staphorst, gemeente Raalte, Provincie Overijssel en hun griffiers.

---

[7] https://www.odijsselland.nl/content/uploads/2022/07/Agendabundel-AB-OD-IJsselland-7-juli-2022.pdf

[8] https://www.destentor.nl/zwolle/onrust-angst-en-gesjoemel-omgevingsdienst-ijsselland-onder-vuur-van-eigen-medewerkers~a3d3f9b6/

[9] https://vng.nl/sites/default/files/2021-04/modelgedragscode-integriteit-voor-volksvertegenwoordigers.pdf

[10] https://vng.nl/artikelen/strafrechtelijke-aansprakelijkheid

[11] https://www.om.nl/onderwerpen/corruptie/ambtelijke-corruptie

Wij danken u voor uw medewerking

Vriendelijke groet,

Platform Overijssel

Producties:

1. Brief 3 november 2023 inzake melding bij de AFM
2. Eindrapport Huis voor Klokkenluiders te Den Haag datum 21 december 2023
3. Brief Arbeidsinspectie datum 16 augustus 2023
4. Vragen GL, D66 en PvdA gemeente Raalte